

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D. ve věci

žalobce: **doc. Ing. J.V., Ph.D.**
zastoupený advokátem JUDr. Tomášem Sokolem
sídlem Sokolská 60, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému **Rektor Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava**
sídlem 17. listopadu 15/2172, 708 33 Ostrava-Poruba
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Pyšným
sídlem Občanská 1115/16, 710 00 Ostrava - Slezská Ostrava

o přezkoumání rozhodnutí žalovaného č. j. VSB/17/056751 ze dne 2. 11. 2017, ve věci odvolání z funkce děkana

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou ze dne 7. 11. 2017 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného č. j. VSB/17/056751 ze dne 2. 11. 2017, jímž byl žalobce na návrh Akademického senátu Hornicko-geologické fakulty Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava (dále jen

Shodu s prvopisem potvrzuje

„HGF“) dle § 28 odst. 2 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoVŠ“), odvolán z funkce děkana uvedené fakulty.

2. Žalobce předně v žalobě shrnul vývoj situace na HGF od zvolení žalobce děkanem dne 1. 7. 2016 až po jeho odvolání napadeným rozhodnutím na základě návrhu Akademického senátu HGF ze dne 25. 10. 2017, kdy žalovaný plně akceptoval podaný návrh. Žalobce dále uvedl, že má žalobu za přípustnou, neboť napadené rozhodnutí se týká jeho veřejných subjektivních práv a odkázal na relevantní judikaturu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 66/2010-119 ze dne 24. 11. 2011 a rozsudek podepsaného soudu č. j. 22 A 154/2016-75 ze dne 30. 1. 2017). Poukázal též na vyloučení dvojinstančnosti v řízení o odvolání děkana v souladu se závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 66/2012-119 ze dne 24. 11. 2011, které aplikoval na projednávanou věc pomocí logického argumentu *a simili*.
3. Pokud se týče samotného napadeného rozhodnutí, vytýkal mu žalobce předně nepřezkoumatelnost. Tu spatřoval ve skutečnosti, že žalovaný toliko obecně konstatoval důvody pro odvolání děkana a přebral do svého odůvodnění důvody akademického senátu, aniž by odůvodnil či zkoumal, zda tyto důvody skutečně nastaly a zda jsou takové intenzity, aby odůvodňovaly odvolání žalobce. Neuvedl ani, z jakých skutečností při posuzování návrhu vycházel, ani úvahy, kterými se při zkoumání naplnění zákonných odvolacích důvodů řídil. Neuvedl ani, který ze dvou zákonných odvolacích důvodů byl naplněn, resp. byly-li naplněny oba. Žalobce má zato, že nebyl naplněn ani jeden zákonný důvod pro odvolání, stanovený v § 28 odst. 3 ZoVŠ, tj. buďto neplnění povinností závažným způsobem nebo poškození zájmů vysoké školy nebo fakulty závažným způsobem. Následně se žalobce vyjádřil k jednotlivým šesti důvodům svého odvolání, jak byly uvedeny v návrhu akademického senátu a jak byly *verbatim et litteratim* převzaty do napadeného rozhodnutí. K námitce, že dobré jméno fakulty bylo poškozeno zpracováním materiálu „Posouzení výhodnosti těžby Li-W-Sn rud na ložisku Cínovec pro český stát“ bez znalosti problematiky a kvalifikačních předpokladů, přičemž to bylo následně využito v politickém boji, žalobce uvedl, že posouzení sice bylo zpracováno, nikoli ovšem samotným žalobcem; v předvolebním boji použito nebylo a jeho závěry nebyly odborně zpochybněny. K námitce, že nesvolal Vědeckou radu HGF, uvedl, že tato skutečnost byla zapříčiněna objektivními skutečnostmi, kdy obsazení Vědecké rady bylo provedeno v rozporu se zákonem a nová rada nemohla být ustavena dříve, než se sešel řádně ustavený Akademický senát. K námitce, že jmenoval sebe sama garantem oboru „Systémové inženýrství v průmyslu“ bez předchozího projednání na Radě studijních programů HGF, uvedl, že ani Rada studijních programů nebyla ustanovena řádně a ustavení řádné rady bránilo nezákonné obsazení Vědecké rady, která Radu studijních programů schvaluje. K námitce, že cenzuroval zápisy z KD a jednání AS HGF, uvedl, že se jedná o naprostou smyšlenku; navíc z ničeho neplyne povinnost zveřejňovat doslovný záznam průběhu jednání na kolegiu děkana. K námitce, že jmenoval vedoucím institutu geodézie a důlního měřictví osobu bez kvalifikačních předpokladů, uvedl, že kvalifikační předpoklady splněny byly. K námitce, že nezpracoval a nenechal projednat rozpočet fakulty na rok 2017, uvedl, že zde nebyl legálně ustavený Akademický senát, který by mohl rozpočet projednat. Rozpočet však připraven byl a byl projednán na kolegiu děkana dne 13. 9. 2017. Žalobce dále poukázal na to, že žádný z důvodů nebyl žalovaným dokazován, tento se spokojil s pouhými tvrzeními Akademického senátu.
4. Žalobce dále uvedl, že se žalovaný mylí, má-li zato, že mu nepřísluší diskreční pravomoc při rozhodování o návrhu akademického senátu na odvolání děkana. Žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 66/2010-140 z 24. 11. 2011, kde soud uvedl, že „*rektor jako osoba stojící v čele vysoké školy rozhodně není orgánem pouze ceremoniálním, nýbrž naopak nadaným zcela zásadními pravomocemi nejružnější povahy. Závěr, že právě při jmenování děkana by rektor měl být pouhým ceremoniářem, bez významnější diskrece ve vztahu k osobě děkana (byť diskrece „negativní“, spočívající v právu odmítnout akademickým senátem fakulty navrženého kandidáta, nikoli v právu prosadit vlastního kandidáta*

proti vůli senátu), by tedy musel být opřen o přesvědčivé argumenty ve prospěch zvláštní povahy této pravomoci oproti jiným pravomocem rektora.“ Žalobce poukázal na to, že kdyby rektorovi nepřislušela diskrece, neukládaly by soudy v případě nečinnosti tomuto rozhodnout, ale přímo kandidáta jmenovat (srov. rozsudek podepsaného soudu č. j. 22 A 154/2016-75 ze dne 30. 1. 2017).

5. Žalobce měl z výše uvedených důvodů za to, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, nezákonné pro podstatné vady ohledně skutkového stavu zjištěného žalovaným a pro nesprávný právní názor žalovaného, resp. pro rozpor s hmotným právem. Proto navrhl soudu jeho zrušení.
6. Podáním ze dne 6. 12. 2017 žalobce doplnil žalobu tak, že popsal zevrubně ze svého pohledu stávající situaci na HGF, kdy poukázal na finančně a personálně propojenou skupinu osob, která stála za jeho odvoláním z funkce děkana. Dále doplnil tvrzení a důkazy k tomu, že sám vykonával svou funkci děkana řádně.
7. V podáních ze dne 9. 1. 2018 a 16. 1. 2018 žalobce soud informoval, že Akademický senát HGF rozhodl dne 10. 1. 2018 o volbě kandidáta na děkana HGF, kdy 18 hlasy z 20 byl zvolen prof. Vladimír Slivka.
8. Žalovaný se k žalobě vyjádřil dne 15. 12. 2017.
9. Předně namítl, že žalobci nesvědčí právní legitimace, neboť nevyčerpal veškeré právní prostředky v řízení před Akademickým senátem HGF. Žalobce totiž mohl dle čl. 13 odst. 12 Statutu HGF požádat senát o nové projednání návrhu na jeho odvolání. Byť si je žalovaný vědom, že se nejedná o opravný prostředek ve smyslu ustanovení § 68 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), poukazuje na to, že v důsledku odkladného účinku nového projednání by bylo dosaženo téhož výsledku. Žalovaný též namítl, že jej žalobce mohl informovat o skutečnostech, které by zavdávaly důvod pro postup dle § 9 odst. 1 písm. j) ZoVŠ (zrušení nezákonného rozhodnutí akademického senátu fakulty akademickým senátem veřejné vysoké školy na návrh rektora).
10. K namítané nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí uvedl, že žalobce nerozlišuje právní úpravu odvolání děkana postupem dle ustanovení § 28 odst. 2 a postupem dle § 28 odst. 3 ZoVŠ. Dle žalovaného je třeba oba postupy jasně odlišit s tím, že u obou postupů jsou zřetelně určeny odlišné meze diskreční pravomoci rektora. V případě odvolání děkana na návrh akademického senátu je rektor oprávněn toliko posoudit, zda ten postupoval v souladu s příslušnými právními předpisy a zda nebyl porušen zákaz diskriminace a libovůle (žalovaný poukázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 7 As 242/2016 ze dne 2. 3. 2017). Tak tomu bylo i v projednávaném případě. Pokud je namítána nepravdivost skutkových okolností tvořících obsah důvodů uvedených v návrhu akademického senátu, má žalovaný zato, že rozhodnutí akademického senátu má povahu řetězcího se aktu, jehož samostatný soudní přezkum je možný; nemůže se jednat (ve světle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 2 Afs 186/2006) o akt předběžné povahy. Správnost důvodů pro návrh na odvolání žalobce z funkce děkana měla být namítána v žalobě směřující proti tomuto rozhodnutí akademického senátu. K samotným důvodům, uvedeným v návrhu na odvolání žalobce z funkce děkana a převzatým do napadeného rozhodnutí, žalovaný uvedl, že žalobci nepřislušelo učinit závěr, že z důvodu „nelegitimity“ Akademického senátu HGF, Vědecké rady HGF a Rady studijních oborů HGF není povinen činit vůči nim své povinnosti; podmínky legálního ustavení těchto orgánů může posoudit jen akademický senát vysoké školy nebo soud. Žalobce byl proto povinen při absenci tohoto posouzení ze strany k tomu povolaného orgánu s uvedenými orgány fakulty jednat (jak to ostatně i v některých případech činil). Závěrem žalovaný poukázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 66/2010-139, z něž plyne, že mechanismus § 28 odst. 2 ZoVŠ zajišťuje pro případ razantního rozporu mezi směřováním děkana a akademického senátu

prostředek, jak mohou příslušný samosprávný orgán a funkcionář vysoké školy ve vzájemné koordinaci svých postupů dosáhnout odvolání děkana z jeho funkce.

11. Usnesením č. j. 22 A 191/2017-54 ze dne 7. 12. 2017 soud žalobě přiznal odkladný účinek, aby nedošlo k obsazení funkce děkana dvěma osobami; zároveň však v potřebě eliminace stavu nejistoty za situace napjatých vztahů mezi žalobcem (děkanem) a akademickým senátem shledal důvod pro přednostní projednání věci ve smyslu § 56 odst. 1 s. ř. s.
12. Krajský soud proto přednostně přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
13. Ze spisového materiálu a shodných tvrzení účastníků soud zjistil, že Akademický senát HGF se dne 25. 10. 2017 usnesl na návrhu na odvolání žalobce z funkce děkana. Jako důvody odvolání byly uvedeny následující skutečnosti: „1. poškozování dobrého jména fakulty a univerzity – zpracováním materiálu „Posouzení výhodnosti těžby Li-W-Sn rud na ložisku Cínovec pro český stát“ (<http://geometz.com/soubory/technicka-univerzita-analyza-f.PDF>) bez znalosti věcné problematiky těžby a zpracování litija s výsledky hrubě zkreslujícími možnou realitu, které byly použity v politickém předvolebním boji. Doc. V. jako zpracovatel studie nemá kvalifikační předpoklady pro autorizaci takovéto studie. 2. Nesvolávání Vědecké rady HGF dne 25. 5. 2017 s omluvou, dne 21. 9. 2017 bez omluvy, vedoucí k prodlužování termínů probíhajících habilitací. 3) Jmenování sama sebe garantem oboru »systémové inženýrství v průmyslu« bez předchozího projednání na Radě studijních programů HGF (čl. 4, bod 3 studijního a zkušebního řádu pro studium v magisterských studijních programech Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava – TUO_VP_07 004 verze:G). 4) Cenzura zápisů z KD a z jednání AS HGF. 5) Výběrové řízení na Institutu geodézie a důlního měřictví, kde došlo k flagrantnímu nesplnění kvalifikačních předpokladů, přesto byla tato osoba doc. V. jmenována vedoucím institutu. 6) Nezpracování a neprojednání rozpočtu fakulty pro rok 2017.“ Uvedenému návrhu rektor vyhověl napadeným rozhodnutím ze dne 2. 11. 2017, jímž žalobce odvolal z funkce děkana HGF, a to s účinností ke dni následujícímu po dni doručení písemného vyhotovení rozhodnutí. Žalovaný uvedl, že přezkoumal postup Akademického senátu HGF při přijetí rozhodnutí o návrhu na odvolání žalobce z funkce děkana, a dospěl k závěru, že veškeré podmínky pro odvolání splněny jsou. Závěrem uvedl, jaké důvody vedly Akademický senát k podání návrhu. Žalobce převzal rozhodnutí dne 2. 11. 2017.
14. Podle § 28 odst. 1 ZoVŠ v čele fakulty je děkan; jedná a rozhoduje ve věcech fakulty, pokud tento zákon nestanoví jinak.
15. Podle § 28 odst. 2 ZoVŠ děkana jmenuje a odvolává na návrh akademického senátu fakulty rektor.
16. Podle § 28 odst. 3 ZoVŠ může rektor odvolat děkana z vlastního podnětu, a to pouze po předchozím vyjádření akademického senátu fakulty a se souhlasem akademického senátu veřejné vysoké školy v případě, kdy děkan závažným způsobem neplní své povinnosti nebo závažným způsobem poškozují zájem vysoké školy nebo fakulty.
17. Před vypořádáním jednotlivých námitek účastníků pokládá soud za vhodné připomenout, že vysoké školy mají v rámci veřejné správy specifické postavení, dané jejich staletým vývojem, kdy se od původní středověké formy univerzit, jakožto svobodných a nezávislých korporací vyučujících a žáků, posunuly k formě státního vyučovacího ústavu, ovšem vždy se zachováním historicky různé míry elementů své korporáční minulosti (v podrobnostech srov. rozhodnutí bývalého československého Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 1922, publ. pod č. Boh. A 1596/1922). Pokud se týče současné situace, veřejnou vysokou školu je nutné vnímat jako právnickou osobu svého druhu s charakteristickými rysy veřejnoprávní korporace, realizující jak

korporativní veřejnou samosprávu, tak státní správu, která na ni byla přenesena (srov. rozsudek č. j. 9 As 1/2009-141 ze dne 17. 12. 2009).

18. K samotné povaze funkce děkana a jejímu významu pro proceduru jeho jmenování a odvolání Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 7 As 66/2010-119 ze dne 24. 11. 2011, publ. pod č. 2597/2012 Sb. r. NSS, uvedl: „...nutno zdůraznit, že z »mocenského« hlediska je funkce děkana v rámci veřejné vysoké školy jednou z klíčových. (...) Mechanismus ustavování děkana do funkce i jeho případného odvolání z funkce před skončením funkčního období vychází z koncepce spolupůsobení samosprávného akademického orgánu příslušné fakulty (jejího akademického senátu) a rektora. (...) Mechanismus kombinace zákonem stanoveného funkčního období a spolupůsobení dvou nebo dokonce výjimečně tří akademických orgánů při jmenování děkana do funkce či jeho odvolání z funkce je významným důvodem pro přiklonění se k závěru, že funkce děkana má významnou roli v systému dělby moci uvnitř vysoké školy jako veřejnoprávní korporace vykonávající veřejnou moc. (...) Rozhodnutí rektora ve věci návrhu na jmenování děkana je rozhodnutím ve věci veřejného subjektivního práva kandidáta na děkana (práva na přístup k veřejné funkci, zde konkrétně práva na to být do veřejné funkce jmenován či naopak nejmenován za splnění zákonných podmínek a zákonem předepsaným postupem) a jako takové podléhá soudní kognici ve správním soudnictví v řízení podle soudního řádu správního. (...) Ustavování akademických orgánů fakulty i celé vysoké školy je tedy považováno za ryze samosprávnou záležitost vysoké školy. (...) Uvedenou okolnost je nutno považovat za implicitní vylouku dvojinstančního řízení ve věci jmenování děkana.“
19. Soud se nejprve zabýval námitkou žalovaného, že žalobce mohl dle čl. 13 odst. 12 Statutu HGF požádat senát o nové projednání návrhu na jeho odvolání či požádat rektora o podání návrhu na zrušení nezákonného rozhodnutí akademického senátu fakulty akademickým senátem veřejné vysoké školy dle § 9 odst. 1 písm. j) ZoVŠ. Sám žalovaný si je vědom toho, že oba postupy nejsou opravnými prostředky ve smyslu ustanovení § 68 písm. a) s. ř. s. Za této situace nemohou být důvodem pro závěr o nepřipustnosti žaloby. Důvody nepřipustnosti žaloby jsou svou povahou omezením přístupu k soudu a jako takové nemohou být vykládány extenzivně. Nabízí-li se nějaký procesní postup, který by mohl vést ke zrušení napadeného rozhodnutí, ale není řádným opravným prostředkem, nemůže být důvodem k odmítnutí správní žaloby pro nepřipustnost. Soud zdůrazňuje, že předmětem jeho přezkumu je rozhodnutí žalovaného, kde je dvojinstančnost řízení vyloučena. Soud se zcela ztotožňuje s argumentací žalobce, že na věc (tedy na řízení o odvolání děkana) lze vztáhnout závěry Nejvyššího správního soudu, vyslovené při přezkumu rozhodnutí o (ne)jmenování děkana v citovaném rozsudku č. j. 7 As 66/2010-119 ze dne 24. 11. 2011. Záležitosti spojené s obsazováním samosprávných orgánů vysokých škol – ať jmenování nebo odvolání – jsou ryze samosprávnou záležitostí těchto škol a je o nich rozhodováno jednoinstančně.
20. Pokud se týče samotných žalobních bodů, považuje soud za zcela zásadní ve shodě se žalovaným zdůraznit, že ustanovení § 28 ZoVŠ konstruuje dvě samostatná řízení o odvolání děkana z funkce, každé s vlastním souborem podmínek, jež nelze směšovat. Zásadní vadou žaloby však je právě smísení podmínek obou řízení. V projednávané věci je nesporné, že nebylo postupováno dle § 28 odst. 3 ZoVŠ, nebylo proto nutno nalézt naplnění alternativní hypotézy této normy spočívající jednak v neplnění povinností děkana závažným způsobem, jednak v poškozování zájmů fakulty či školy závažným způsobem. Naopak bylo postupováno dle § 28 odst. 2 ZoVŠ, kde je pouze uvedeno, že děkana odvolává na návrh akademického senátu fakulty rektor, aniž je dán jakýkoli katalog důvodů, pro které tak je oprávněn učinit. Za této situace se nabízí otázka, zda a jak je rektor oprávněn zkoumat důvody pro odvolání děkana, předložené mu akademickým senátem. K vyřešení této otázky je třeba nejprve zodpovědět některé otázky dílčí.
21. Předně je to dílčí otázka, zda je rektor při výkonu své pravomoci jmenovat a odvolávat děkana pouhým ceremoniářem, bez možnosti diskrece k osobě děkana. Touto otázkou se částečně zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 7 As 66/2010-119 ze dne 24. 11. 2011, kdy uvedl,

že „zákon jmenování děkana pojímá jako interakci akademického senátu fakulty a rektora. Děkan může být jmenován jen ve shodě obou orgánů. Rektor jako osoba stojící v čele vysoké školy rozhodně není orgánem pouze ceremoniálním, nýbrž naopak nadaným zcela zásadními pravomocemi nejrůznější povahy. Závěr, že právě při jmenování děkana by rektor měl být pouhým ceremoniářem, bez významnější diskrece ve vztahu k osobě děkana (byť diskrece „negativní“, spočívající v právu odmítnout akademickým senátem fakulty navrženého kandidáta, nikoli v právu prosadit vlastního kandidáta proti vůli senátu), by tedy musel být opřen o přesvědčivé argumenty ve prospěch zvláštní povahy této pravomoci oproti jiným pravomocem rektora.“ Podepsaný soud žádné přesvědčivé argumenty ve prospěch zvláštní povahy výkonu pravomocí rektora dle § 28 odst. 2 ZoVŠ nenalézá. Rektorovi tedy přísluší diskrece ve vztahu k osobě děkana, byť toliko „negativní“ (možnost nevyhovět návrhu akademického senátu).

22. S možností diskrece rektora volně souvisí i námitka žalovaného, že návrh akademického senátu má s rozhodnutím rektora o odvolání děkana povahu řetězcích se správních aktů¹. Z toho žalovaný logicky dovozuje, že důvody, které vedou akademický senát k podání návrhu na odvolání děkana, mohly a měly být přezkoumány ve správním soudnictví samostatně, a pakliže se tak nestalo, rektor z nich bez dalšího vychází, aniž je jakkoli přezkoumává. S tímto právním názorem se soud neztotožňuje. V návaznosti na skutečnost, že proces jmenování a odvolání děkana je „interakcí“ mezi akademickým senátem a rektorem, podepsaný soud již v usnesení č. j. 22 A 94/2016-33 ze dne 8. 9. 2016 (týkající se *nota bene* rovněž HGF) jednoznačně uzavřel, že volba kandidáta na děkana akademickým senátem fakulty je součástí jmenovacího procesu, v němž je právním předpisem předpokládáno vydání konečného rozhodnutí (rektorem), které je soudně přezkoumatelné. Tento právní názor plně aproboval i Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 6 As 250/2016-83 ze dne 18. ledna 2017. Vzhledem k totožnosti právní úpravy, je tento závěr ohledně jmenování děkana plně přenositelný i na proces odvolání děkana.
23. Z výše uvedeného tedy plyne, že rektor jednak není v procesu odvolání děkana postupem dle § 28 odst. 2 ZoVŠ pouhým ceremoniářem, jednak návrh akademického senátu není pro něj podkladovým rozhodnutím, z něž by byl povinen bezpodmínečně vycházet. To nastoluje další dílčí otázku, jakými důvody je omezena diskrece rektora při posuzování návrhu akademického senátu na odvolání děkana dle § 28 odst. 2 ZoVŠ. Vzhledem k tomu, že ZoVŠ žádné důvody pro odvolání děkana postupem dle § 28 odst. 2 neuvádí, jsou uvedené meze uvážení rektora dle názoru soudu determinovány 1) povahou univerzity, jakožto právnické osoby realizující korporativní samosprávu; 2) zákonným nastavením „síly“ obou subjektů, zúčastněných na procesu odvolání děkana a 3) obecnými ústavněprávními limity správního uvážení.
24. Výkon korporativní samosprávy na úrovni fakulty je primárně realizován prostřednictvím děkana a akademického senátu. Je to právě akademický senát, který v součinnosti s rektorem ustanovuje některého člena akademické obce fakulty do funkce děkana. Z hlediska výkonu samosprávy je potřebné, aby děkan a akademický senát spravovali fakultu ve vzájemné spolupráci. Jestliže tomu tak není a názory děkana a akademického senátu ohledně směřování fakulty se rozejdou, má akademický senát, jakožto reprezentant akademické obce fakulty, možnost navrhnout rektorovi děkanovo odvolání. Soud zdůrazňuje, že na rozdíl od procedury podle § 28 odst. 3 ZoVŠ není k důvodnosti návrhu na odvolání děkana potřeba, aby děkan jednal protizákonně, resp. závažným způsobem neplnil své povinnosti nebo závažným způsobem poškozoval zájem vysoké školy nebo fakulty. Naopak postačí rozdílnost představ děkana a senátu o tom, jaké směřování by měla správa fakulty mít.

¹ Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 6 As 43/2008-472 ze dne 10. 2. 2010 vyložil že „za řetězcí se správní akt je považován takový správní akt, kdy k zamýšlenému zásahu je třeba více navazujících rozhodnutí podle zvláštních předpisů, které jsou samostatně napadnutelné ve správním soudnictví“; řetězcí se správní akt má „charakter podkladového, či podmiňujícího aktu ve vztahu k dalšímu, navazujícímu rozhodnutí“.

25. Pokud se týče „silové pozice“ obou aktérů procesu odvolání děkana, je zjevně vychýlena ve prospěch akademického senátu. V případě postupu dle § 28 odst. 2 ZoVŠ má rektor toliko „negativní“ diskreci, spočívající v právu odmítnout návrh akademického senátu; v případě postupu dle § 28 odst. 3 ZoVŠ může sice i „pozitivně“ rozhodnout o odvolání děkana, ovšem za výrazně přísnějších procedurálních i hmotněprávních podmínek, které činí onen postup v praxi zcela výjimečným. Ještě výrazněji lze tuto mocenskou nerovnováhu vidět u procesu jmenování děkana, kde se nikdo nemůže stát děkanem bez návrhu akademického senátu fakulty. Z toho soud uzavírá, že pravidlem by měla být aprobace návrhu akademického senátu rektorem, a případné nevyhovění tomuto návrhu by mělo být podloženo silnými důvody, jež by vyvážily onu mocenskou nerovnováhu.
26. Těmto důvody nemůže být cokoli, neboť – jak vyslovil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení č. j. 6 A 25/2002-42 ze dne 23. 3. 2005 – *„absolutní či neomezené správní uvážení v moderním právním státě neexistuje. Každé správní uvážení má své meze, vyplývající v první řadě z ústavních principů zájmu libovůle, principu rovnosti, zájmu diskriminace, příkazu zachovávat lidskou důstojnost, principu proporcionality atd. Dodržení těchto mezí podléhá soudnímu přezkumu.“* Ve vztahu k proceduře odvolání rektora (jež je obdobná proceduře odvolání děkana) tuto skutečnost zopakoval Nejvyšší správní soud v (již několikrát citovaném) rozhodnutí č. j. 7 As 66/2010-119 ze dne 24. 11. 2011, kdy uvedl, že ten, kdo odvolává z funkce, *„je vázán pouze pravidly správního uvážení, tedy především povinností rozhodovat na základě racionálních důvodů, s vyloučením libovůle (tedy zejména tak, aby při rozhodování skutkové shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly), a vázán vlastní správní praxí, vytvořila-li se taková praxe) a při respektu mezí správního uvážení a jeho smyslu a účelu“*.
27. Ve světle takto vymezené diskrece rektora při posuzování návrhu akademického senátu na odvolání děkana mívá žaloba nikoli v jednotlivostech, ale v celé své konstrukci podstatu problému. V řízení podle § 28 odst. 2 ZoVŠ totiž není potřebné tvrdit a prokazovat nezákonnost jednání děkana, resp. neplnění povinností závažným způsobem nebo poškození zájmů vysoké školy nebo fakulty závažným způsobem. Soud znovu zdůrazňuje, že zatímco při postupu podle § 28 odst. 3 ZoVŠ je třeba prokázat neplnění povinností závažným způsobem nebo poškození zájmů vysoké školy nebo fakulty, při postupu dle § 28 odst. 2 ZoVŠ postačí, má-li akademický senát jinou představu o směřování fakulty než děkan, byť by děkan konal své povinnosti zcela řádně a ku prospěchu zájmů fakulty. Při postupu dle § 28 odst. 2 ZoVŠ proto postačí, je-li z návrhu akademického senátu seznatelné, že se s děkanem rozchází v názorech na způsob výkonu správy dané fakulty, a zároveň nejsou dotčeny základní zásady mezí správního uvážení. Byť je odůvodnění napadeného rozhodnutí vskutku značně strohé, tyto skutečnosti z něj implicitně jednoznačně plynou. Žalovaný přezkoumal řádnost dosud proběhlých stádií procesu odvolání děkana a převzal důvody návrhu akademického senátu, z nichž je rozdílnost názorů na správu fakulty zřejmá. Pokud se týče neexistence negativních podmínek (nepřekročení ústavních mezí správního uvážení), tyto není třeba v odůvodnění rozhodnutí výslovně uvádět, nejsou-li v předcházejícím procesu předmětem sporu. Se zřetelem k rozdílné mocenské pozici akademického senátu a rektora v procesu odvolání by naopak bylo nutno trvat na podrobném zdůvodnění diskrece rektora, na jejímž základě by návrhu nevyhověl, tak, aby byla vyloučena diskriminace či libovůle v jeho postupu; naopak v případě vyhovění návrhu je bez dalšího zřejmé, že rektor aprobuje návrh, protože žádné důvody pro nevyhovění návrhu neshledal. Z těchto důvodů dospěl soud k závěru, že napadené rozhodnutí – jakkoli strohé – může obstát, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnul.
28. Protože doručením rozsudku ve věci samé účastníkům končí účinky usnesení o přiznání odkladného účinku, nerozhodoval již soud samostatně o návrhu žalovaného ze dne 29. 1. 2018 na zrušení usnesení č. j. 22 A 191/2017-54 ze dne 7. 12. 2017.

29. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy procesně úspěšnému žalovanému v tomto řízení nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Náklady na zastoupení advokátem soud neshledal důvodnými, neboť žalovaný stojí v čele velké veřejnoprávní korporace s vlastním právním útvarem, je tedy dostatečně vybaven ke schopnosti a povinnosti hájit vlastní rozhodnutí před správním soudem, což je integrální součástí řádného výkonu jeho veřejné správy (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 As 40/2006-87 ze dne 26. 4. 2007, publ. pod č. 1260/2007 Sb. r. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 23. ledna 2018

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu